

DOD slj, 8., 9.r, 24. 4. 2020

SAMOSTOJNA RAZČLEMB A UMETNOSTNEGA BESEDILA; PONOVI TEV LITERARNOVEDNEGA ZNANJA

Preberi Prešernovo pesem in reši naloge.

DOHTAR

"Dohtar, ti jezični dohtar, kaj postopaš ti za mano?	1	jezični dohtar (star.) – odvetnik
Ne prepiram se z nobenim, da bi peljal mojo pravdo;	3	pravda – tožba
ni umrla teta moja, teta moja, dekle staro,	5	
da bi, dohtar, mi opravljal po nji dedino bogato;	7	dedina – dediščina
sem premlada, da bi pismo ženit'vanjsko se pisalo.	9	
Dohtar, ti jezični dohtar, kaj postopaš ti za mano?	11	
"Ne zameri, ne zameri, 1 cvet lepote, dekle drago! Naj teko ti mirni dnevi, 3 Bog ti živi teto staro. Je v šestnajstem, mislim, letu 5 se možiti še prekmalo; da te ljubiti' ni prezgodaj, 7 tvoji mi pogledi prav'jo. V pravadah ne želi pero ti, 9 al' srce, le zate vžgano, ti želi v ljubezni služiti'; 11 brez pokoja to za tabo vodi mi poglede, misli 13 in noge z močjo neznano, koder hodiš, cvet lepote, 15 žlahтна roža; dekle drago!"		

1. Pesem je Prešeren uvrstil med romance. Zapiši dve značilnosti romance, ki ju je pesnik upošteval pri tej pesmi.

2. Kdo se v pesmi pogovarja? Povej z besednimi zvezami iz pesmi.

3. Katera oseba je še omenjena? Kaj izveš o njej?

4. Prepiši verz, ki ti pove, koliko je staro dekle.

5. V 15. in 16. verzu druge kitice poišči primero in jo razloži s svojimi besedami v do dveh povedih.

6. Iz pesmi izpiši verz, v katerem se pojavi:

- a) retorično vprašanje;
- b) inverzija/zamenjan besedni red;
- c) okrasni pridevek.

7. Pesem je a) domovinska. b) socialna. c) ljubezenska. č) miselna.

Označi ustrezno trditev.

8. Stopica je a) jamb. b) trohej. c) amfibrah.

Označi ustrezno trditev.

9. V besedilu poišči sopomenke besedam:

počitek _____;

plemenit, izbran _____;

poročiti se _____ (v 1. kitici se pojavi v obliki pridevnika);

_____ (v 2. kitici se pojavi v obliki glagola).

10. Razloži verz ... *naj teko ti mirni dnevi* ...s svojimi besedami v eni povedi.

11. Tvorj svoj primer asonance.

12. Napiši še dva naslova romanc, ki ste ju obravnavali v šoli; pripiši tudi avtorja.

13. Ugotovi, ali so trditve pravilne ali napačne.

Sonet je sestavljen iz štirih štirivrstičnih kitic.	DA	NE
Vsebina soneta je epska.	DA	NE
Epske pesmi so izpovedne.	DA	NE
Romanca je pesem, ki opeva življenje in ljubezen plemstva.	DA	NE
V baladi je veliko dvogovora.	DA	NE
Romanca se konča tragično.	DA	NE
Tako romanca kot balada sta dolgi lirsko-epski pesmi.	DA	NE
V epu je dogajanje razvlečeno; oseb je malo.	DA	NE
Verz v sonetu je četverostopični trohej.	DA	NE

Onomatopoiija je oponašanje človeških glasov. DA NE

Rima je ujemanje samoglasnikov na koncu zaporednih verzov. DA NE

14. Nepravilne trditve v 13. nalogi popravi.

15. Zapiši po en primer prebranih vrst pesmi (naslov, avtor):

a) sonet;

b) balada;

c) romanca;

č) ep.

